

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය ප්‍රක්ෂාද් උපාධි පිධිය

අපරාධ විද්‍යාව හා අපරාධ යුක්තිය පකිඳවීම පිළිබඳ
කාස්තුපති උපාධි අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ඉදිරිපත්
කරනු ලබන ස්වාධීන පර්යේෂණ නිබන්ධනයයි.

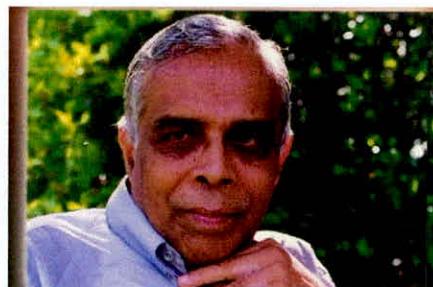

එල්.චඩ්ලිව්.එෂ්.ලලිත්
ඒ.එස්/එස්.එස්/2416/2005

**හෙරෝයින් සඳහා අධ්‍යීඩිතිවූවන්ගේ
අපගාමී වර්යා රටාවන්
පවුල කෙරෙනි අභි කරන බලපෑම**

ඩ්‍රී.චංලුව.ඒ.ලලිත
ඡ.එස්/එස්.එස්/2416/2005

ශ්‍රී පෞද්‍යවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ පශ්චාද් උපාධි පියායේ
අපරාධ විද්‍යාව හා අපරාධ යුක්තිය පකිඳුවේ පිළිබඳ ගාස්තුපත්‍ර
෋පාධි අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන
ස්වාධීන පර්යේෂණ නිබන්ධනයයි.

පිදුම

නි ලංකාවේ

සමාජ විද්‍යාව, අපරාධ විද්‍යාව

හා මානව විද්‍යාව

විෂය කේෂණයට අනුපමීය

සේවයක් ඉටු කළ

මහාචාර්ය

නත්දසේන රත්නපාල ගුරුපියාණන්ට

ස්තූතිය

01. මෙම ප්‍රශ්නයේන් කෘතිය ඇංග්‍රීස් සඳහා නිර්තනය උපදෙස් දෙවෑන් මගිලෙන්ටිව් කටයුතු කළ සමාජ හා මානව විද්‍යා අධ්‍යයන අංශයේ අංය ප්‍රධාන මහාචාර්ය ඩීම්.චෙල්ලිව්. ජයුණුද්‍ර ගුරු හියාන්ටිව් ගෝන්ඩ ක්‍රීකාචාර්ය අනුරාද්ධිකා බුද්ධිභාස ගුරු වැනියන්ට.
02. සමාජ හා මානව විද්‍යා අධ්‍යයන අංශයේ අධ්‍යාපනය ලබාදුන් සියලීම ගුරු වැනිවැනිව් හා ගුරු හියවැනිව්
03. ජයාචාර් උපාධි අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා නැත්‍යුරුන් සහාය ලබාදෙන් වා ඇත්තෙන් කළ ගෝන්ඩ නියෝගිත් භෞතිෂ්චත් මුලින්. සී. ජයුණුද්‍ර මහානා, නියෝගිත් භෞතිෂ්චත් ඩීම්.ආස්.ලිංග් මහානා, සහාය භෞතිෂ්චත් ප්‍රධාන ප්‍රධාන භෞතිෂ්චත් නිවේන විශේෂිත මහානාටන්
04. බන්ධනාගාර කොටසාර්ථකාලා මේඛ් ජනරාල සී. ආස්. සිල්වා මහානා ඇතුළුවේ බන්ධනාගාරයේ කාර්ය වන්ඩිලයටන්
05. නැත්තායක් බ්‍රහ්ම තාලක රාතිකා වන්ඩිලයේ ප්‍රධාන ජයාචාර් මහානා සහ භාග්‍ය සේනානායක මහ්මයටන්
06. ගුණ්‍යිභාස භෞතිෂ්චත් ස්ථානයේ භෞතිෂ්චත් රාතිකා, ආස්.ංක්. එච්.ංක්. ඩීම්.ංක්. කොළඹගො මහානා, කොළඹ භෞතිෂ්චත් ස්ථානයේ භෞතිෂ්චත් ප්‍රදියුත් විශේෂිත මහානා, භෞතිෂ්චත් මුළුස්ථානයේ භෞතිෂ්චත් රාතිකා විශේෂිත මහානාටන්.
07. ප්‍රාථිමික ද්‍රාන ලබාදෙන් ප්‍රශ්නයේන් සහාය දැක්වූ ගැස්තායින් වලට ඇඟිල්ඩ් සී සිංහැනුව් විදින වැඩිකාඩ් බන්ධනාගාරයේ තැංකියන්ටන්
08. නැත්‍යුරුන් සහාය ලබාදුන් ස්ථිරතා නැත්තා සහ ගුණභාල වාමා යන දැනුනාටන්
09. නිලදුව වා ලුණින ඉදිමින් ප්‍රශ්නයේන් සාර්ථකව සිදුකිරීමට උදින් දුන් දායාලා බිංද ප්‍රමුණාවන්, දැයාතිය අවන්දිටන්
10. කෘතිය රේගණකගත කළ පහිත්‍යානි සහ සාමාන්‍ය, අනිශ්‍යාන්‍ය කුලත්තන මහානාටන්

අවිංක සැතිනිය ප්‍රදක්ෂණී.

අපේක්ෂකයාගේ ප්‍රකාශය

මෙම ස්වාධීන පර්යේෂණ නිබන්ධනය සමාජ විද්‍යා හා මානව විද්‍යා අධ්‍යයනාංශයේ අංශ ප්‍රධාන මහාචාර්ය එම්. ඩුඩ්ලිවි. ජයසුන්දර මහතාගේ උපදේශකත්වය යටතේ මා විසින් ස්වාධීනව සම්පාදනය කරන ලද බවත්, මෙම විශ්ව විද්‍යාලයේ නොවනත් උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයක උපාධික් නො ඩිජ්ටල් මාවත් සම්පූර්ණ කිරීම උදෙසා ඉදිරිපත් කරන ලද්දක් නොවන බවත්, උපාධික් ගත් බව නිසි සේ සඳහන් නොකළ ප්‍රථම ප්‍රකාශන කිසිවක් මෙති ඇත්තර්ගත නොවන බවත් ප්‍රකාශ කරමි.

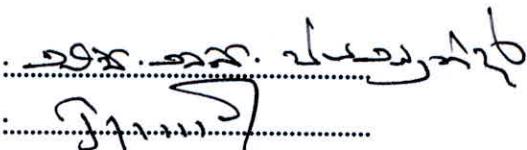
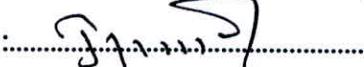
අත්සන :-

ගිණු අංක :- GS/SS/2416/2005

නම :- එම්. ඩුඩ්ලිවි. එම්. ලලිත්

උපදේශකවරයාගේ ප්‍රකාශනය

ම) විසින් මෙකි නිබන්ධනය සම්පාදනයට අදාළ උපදෙස් සපයන ලද බව සහතික කරමි.

උපදේශකවරයාගේ නම :
අත්සන :

අධ්‍යයනාංශ ප්‍රධාන :

අත්සන :

මහාචාර්ය එම්. ඩුඩ්ලිවි. ජයසුන්දර
අධ්‍යයනාංශ ප්‍රධාන
සමාජ විද්‍යා හා මානව විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය,
නුගේගොඩ.

පරීක්ෂක මණ්ඩලය විසින් නිරද්ධිත සියලු නිවැරදි කිරීම්, කාගෝධන සහ විකුතු කිරීම් උපාධි අපේක්ෂක විසින් අවසාන නිබන්ධය සඳහා අනුලත් කර ඇති බව මෙයින් සහතික කරමි.

උපදේශකවරයාගේ අත්සන
දිනය

- ෂ්‍රී ප්‍රජාත්‍යා මාත්‍රිකා
- 2013/06/12

පටුන

පිටු අංකය

පළමු පරිවිෂ්දය

1.1 හැඳුන්වීම	1-9
1.2 පර්යේෂණ ගැටළුව	9-10
1.3 අධ්‍යයනයේ අරමුණු	10
1.4 කුමවේදය	10
1.4.1 මුලුගු හාවිතය	10
1.4.2 උපන්සාසය	11
1.4.3 හියැඳිකරණය	11
1.4.4 දැන්ත රැස්කිරීම	11
1.4.5 අධ්‍යයනයේ සිමාවන්	12

දෙවන පරිවිෂ්දය

2.1 මත්දුව්‍ය පිළුබඳ විවිධ දාශ්දින්	13-17
2.2 මත්දුව්‍ය හාවිතය සමාජය ගැටළුවක් වීම	17-21
2.3 විශ මත්දුව්‍ය ප්‍රශ්නය යනු කුමක්ද?	21-23
2.4 මත්දුව්‍ය හා මත්දුව්‍ය දුරකාවිතය	23-26

තෙවන පරිවිෂ්දය

3.1 මත්දුව්‍ය වර්ගිකරණය	27-29
3.2 මත්දුව්‍ය වර්ග සංයුතිය හා ආදිනව	29-32
3.3 බිජෝම්, අඩ්‌ හා හෙරෝදින් වල ඉතිහාසය	32-34
3.4 හෙරෝදින් නිෂ්පාදනය	35-37
3.5 හෙරෝදින් සඳහා අභිකරන ආකර්ෂණය	37-38
3.6 හෙරෝදින් සඳහා අව්‍යුත් වීම	38-39
3.7 මත්දුව්‍ය අව්‍යුත් හේතු වන සාධක	39-40

සිව්වන පරිවිෂ්දය

4.1 ශ්‍රී ලංකාවේ මත්දුව්‍ය පාලනය හා වැළක්වීම සඳහා වූ හිති	41-45
4.2 වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ මත්දුව්‍ය ව්‍යාප්තිය	45-46
4.3 හෙරෝදින් සඳහා වූ විවිධ මිල ගණන 2004-2008	46-47
4.4 මත්දුව්‍ය අන්ජඩිංගුවට ගැනීම් ප්‍රමාණය 2004-2008	47-48
4.5 මත්දුව්‍ය වැරදි සඳහා බන්ධනාගාරගත කිරීම් 2004-2008	48-49
4.6 මත්දුව්‍ය වර්ගය අනුව බන්ධනාගාරගත කිරීම් 2004-2008	50-51
4.7 ජන වර්ගය අනුව මත්දුව්‍ය වැරදි සඳහා බන්ධනාගාරගත කිරීම් 2004-2008	51-52
4.8 හෙරෝදින් හාවිතය පැකිරීම සඳහා ගෙන අභි ක්‍රියාමාර්ග	52-57

පස්වන පරිචේදය	
5 හෙරෝධින් සඳහා අධ්‍යිභාශි ව්‍යවන්ගේ පිටත තොරතුරු	58
5.1 වයස් කාණ්ඩය	58-59
5.2 ජාතිකත්වය	60
5.3 අධ්‍යාපන තත්ත්වය	60-61
5.4 ස්විර පදිංචිය	62
5.5 රැකියා තියුණ්නිය	62-63
5.6 විවාහකත්වය	63-64
5.7 දුම්වැටී භාවිතය	64-66
5.8 දෙශීක හෙරෝධින් භාවිතය	66-68
5.9 ඉපයේම් තත්ත්වය	68-69
5.10 හෙරෝධින් සඳහා අධ්‍යිභාශි වූ ආකාරය	69-70
5.11 හෙරෝධින් ගරීරුගත කර ගැනීම	70-71
5.12 හෙරෝධින් සඳහා අධ්‍යිභාශි වූ කාලයීමාව	71
5.13 හෙරෝධින් භාවිතය සඳහා බලපෑන සාධක	72-73
5.14 හෙරෝධින් භාවිතය දෙශීක කටයුතු සඳහා අතිකරන බලපෑම	73-74
5.15 හෙරෝධින් භාවිතය පවුලේ කාමාපිකයන් කෙරෙනි අති කරන බලපෑම	74-75
5.16 හෙරෝධින් සඳහා අධ්‍යිභාශිව්‍යවන්ගේ අපරාධකාරී වර්ය	75-76
5.17 හෙරෝධින් වලින් අන්ත්මිඩ්ම	76-77
හයවන පරිචේදය	
6.1 හෙරෝධින් සඳහා අධ්‍යිභාශිව්‍යවන් පවුලේ ආර්ථික පෙනුවීම කෙරෙනි අති කරන බලපෑම	78-80
6.2 හෙරෝධින් සඳහා අධ්‍යිභාශිව්‍යවන් පවුලේ මෙනෙකින පරිසරය කෙරෙනි අතිකරන බලපෑම	80-83
6.3 හෙරෝධින් සඳහා අධ්‍යිභාශිව්‍යවන්ගේ සමාජ තත්ත්වය සහ විය පවුල කෙරෙනි අතිකරන බලපෑම	83-85
6.4 හෙරෝධින් සඳහා අධ්‍යිභාශි ව්‍යවන්ගේ මානයික තත්ත්වය හා විය පවුල කෙරෙනි අතිකරන බලපෑම	86-88
6.5 හෙරෝධින් සඳහා අධ්‍යිභාශි ව්‍යවන්ගේ ආගමික නැතුරුව හා අගයිම් පවුල කෙරෙනි අතිකරන බලපෑම	88-90
සත්වන පරිචේදය	91 - 96
නිගමන සහ යෝජනා	
ආශ්‍රිත ගුන්ව නාමාවලිය	97 - 99
අමුණුම්	I - V

වගු නාමාවලිය

පිටු අංකය

වගු අංක 01 :	මත්දුව්‍ය වැරදි සඳහා අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව (2003- 2008)	6
වගු අංක 02 :	හෙරෝයින් ක්‍රිලෝ ගුණී 1 ක් සඳහා වු විටි මිල ගණන් (දේශීය හා විදේශීය ගැනුම්කරුවන් සඳහා) 2004-2009	46
වගු අංක 03 :	මත්දුව්‍ය අත්අඩංගුවට ගැනීම් ප්‍රමාණයන් 2004-2008	48
වගු අංක 04 :	මත්දුව්‍ය වැරදි සඳහා බිජ්ධනාගාර ගත කිරීම් 2004-2008	49
වගු අංක 05 :	මත්දුව්‍ය වර්ග අනුව බිජ්ධනාගාරගත විම 2004-2008	50
වගු අංක 06 :	ඡන වර්ගය අනුව මත්දුව්‍ය වැරදි සඳහා බිජ්ධනාගාර ගත කිරීම් 2004-2008	51
වගු අංක 07 :	විවිධ වැරදි සඳහා බිජ්ධනාගාර ගතවීම්	53
වගු අංක 08 :	මත්දුව්‍ය වර්ග අනුව බිජ්ධනාගාරගත විම 2004-2008	53
වගු අංක 09 :	2004-2008 කාලය තුළ අත්අඩංගුවට ගන්නා ලද මත්දුව්‍ය ප්‍රමාණයන් ප්‍රමාණය kg වලින්)	54
වගු අංක 10 :	මත්දුව්‍ය වර්ග අනුව ප්‍රතිකාර සඳහා අනුළත් වු සංඛ්‍යාවන් 2004-2008	55
වගු අංක 11 :	හෙරෝයින් සඳහා ආක්‍රීබැකිවුවන්ගේ වයස් කාණ්ඩය	58
වගු අංක 12 :	හෙරෝයින් සඳහා ආක්‍රීබැකිවුවන් ජන වර්ගය අනුව	60
වගු අංක 13 :	හෙරෝයින් සඳහා ආක්‍රීබැකිවුවන්ගේ අධ්‍යාපන තත්ත්වය	61
වගු අංක 14 :	හෙරෝයින් සඳහා ආක්‍රීබැකි වුවන් දිනකට ලබා ගන්නා හෙරෝයින් වාර ගණන	67
වගු අංක 15 :	දිනකට හාවතා කරන හෙරෝයින් පැකටි ගණන	68
වගු අංක 16 :	හෙරෝයින් සඳහා ආක්‍රීබැකි වුවන්ගේ මාධික ආදායම සිරගත විමට පෙර	69
වගු අංක 17 :	හෙරෝයින් සඳහා ආක්‍රීබැකි වීමෙන් පසු දෙනික පිවිතයේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාම.	73
වගු අංක 18 :	හෙරෝයින් සඳහා ආක්‍රීබැකි රී දූෂ්‍යම ලැබුවන්	76

ප්‍රස්ථාර සටහන් නාමාවලිය

පිටු අංකය

ප්‍රස්ථාර අංක 01 :	නිති විරෝධී මත්ද්‍රව්‍ය අත්අඩංගුවට ගැනීම් මත්ද්‍රව්‍ය වර්ගය අනුව	6
ප්‍රස්ථාර අංක 02 :	මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා වූ විදු මිල ගනන් 2004-2008	47
ප්‍රස්ථාර අංක 03 :	හෙරෝයින් අත්අඩංගුවට ගැනීම් 2004-2008	48
ප්‍රස්ථාර අංක 04 :	මත්ද්‍රව්‍ය වර්ගය අනුව බන්ධනාගාර ගත කිරීම් 2004-2008	50
ප්‍රස්ථාර අංක 05 :	හෙරෝයින් සඳහා ප්‍රතිකාර වලට යොමු වූ සංඛ්‍යාව 2004-2008	55
ප්‍රස්ථාර අංක 06 :	හෙරෝයින් සඳහා ආධ්‍යාත්මිකවත් වයස් කාණ්ඩය අනුව	59
ප්‍රස්ථාර අංක 07 :	හෙරෝයින් සඳහා ආධ්‍යාත්මිකවත්ගේ අධ්‍යාපන තත්ත්වය	61
ප්‍රස්ථාර අංක 08 :	හෙරෝයින් සඳහා ආධ්‍යාත්මිකවත්ගේ දුම්පානය	64
ප්‍රස්ථාර අංක 09 :	හෙරෝයින් සඳහා ආධ්‍යාත්මි වී ඇති කාලයිමාව	71
ප්‍රස්ථාර අංක 10 :	හෙරෝයින් හාවිතය පවුල් ප්‍රවිත්තය කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම	74

ඡායාරූප නාමාවලිය

ඡායාරූප අංක 01 :	ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටිම සහ ආකියාවේ ප්‍රධාන හෙරෝයින් නිෂ්පාදන කළාප හා ප්‍රවාහනය කරන මාර්ග	20
ඡායාරූප අංක 02 :	පොපි ගාකයේ විවිධත්වය	35
ඡායාරූප අංක 03 :	පොපි ගාකයෙන් අඩිං ලබා ගත්තා ආකාරය	35
ඡායාරූප අංක 04 :	අමු අඩිං (Row opium)	36
ඡායාරූප අංක 05 :	රකායනික ක්‍රියාකාරීත්වය මගින් සකස් කරන ලද හෙරෝයින්	37

ඡාල සටහන් තාමාවලිය

පිටු අංකය

ඡාල සටහන අංක 01 : රැකියා නියුත්තිය	63
ඡාල සටහන අංක 02 : හොරෝධීන් යදහා අධ්‍යිභැංකුවන්ගේ විවාහකර්වය	63
ඡාල සටහන් අංක 03 : හොරෝධීන් භාවිතයට පෙර භාවිත කළ මත්පන්, මත්දුවන, දුම්	65
ඡාල සටහන් අංක 04 : හොරෝධීන් සමඟ භාවිත කරන වෙනත් මත්දුවන	66

පළමු පරිවේදය

1. හඳුන්වීම

මත්ද්‍රව්‍ය පිළිබඳව අතිතය ඉතා ඇතට දිවයයි. මත්ද්‍රව්‍ය කවර දිනෙක කෙලෙසක මිනිස් හාවිතයට යොදා ගත්තා ද යන්න සහස තොරතුරු සොයා ගැනීමට අපහසු ව්‍යවත් දැනට වසර 6000 කට පෙර මත්පැන් හාවිතා කළ බවට නිශ්චිත තොරතුරු සොයා ගත හැක. (Goodwin Donald, 1981, 72) ලංකාවේ මත්ද්‍රව්‍ය හාවිතය පිළිබඳව සලකා බලන විට බටහිර සමාජයෙන් පට අවශ්‍ය පූජීම යටත් විෂිත කරනුය තුළින් ස්ථාපිතව ගිය බව අවබෝධ කරගත හැක. සුරාපානය පිළිබඳ ආකළුපය යටත්විෂිත කරනුය හරහා මෙහි පැවති සංස්කෘතිය තුළට විසරනුය වූ බව ඔවුන්ගේ නිතිතුම හා ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති අනුවත් පාලන රටා අනුවත් ඉතිහාසය අධ්‍යයනය තුළින් අවබෝධ කරගත හැකිය (Ratnapala, 1986, 20).

1505 පෙනුමින් විශිත් අඩ්‍ය (Opium) කැම ලංකාවට හඳුන්වා දෙන ලදී. 1907 යටත් විෂිත ලේකම් තුමා විශිත් ලංකාවේ පොප වග කළ බවට වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කර ඇත. 12 වන යතවරුන්යේ ලියවි ඇති යෝගරත්නාකරණය (Yogarathnakara) අඩ්‍ය ප්‍රබල ඕළුඟඩ සංයෝගයක් යේ සලකා ඇත. 1878 ද ගංඡා සහ අඩ්‍ය කෙරෙහි තහනම් නියෝග පනවා ඇත. 1930 වන විට ලංකාවේ වැකියෙන්ම හාවිතා කළේ අඩ්‍ය සහ ගංඡාය. 19 වන දියවක අවකාන හාගයේ සහ 20 වන දියවක ආරම්භයේදී අඩ්‍ය වලට එරෙහිව ජනමතයක් ගොඩනගීමට තරම් මෙම ප්‍රගත්‍ය උග්‍ර විය (Ratnapala, 1986, 34 - 35).

1930-1940 දෙක දෙක විට මත්ද්‍රව්‍ය සම්බන්ධව ලාංකිය ඉතිහාසයේ සහ්දිය්වානයක් සහිතුහාන් කරනු ලබයි. 1936 ආරම්භ වන ලෝක දුද්ධයන් සමඟ මෙරටට ගෙන එන ලද යුධ සොල්දුදුවන් විශිත් පැවති මත්පැන් වලට අමතරව අඩ්‍ය සහ ගංඡා ද මත්ද්‍රව්‍ය ලෙස හාවිතයටත්, විකිනීම සඳහාත් ලාංකිය සමාජය දායක කර ගති. එය 1950 දෙකය වන විට ව්‍යාපාරික මට්ටමක් දක්වා වර්ධනය වන්නට විය. මේ සඳහා නිති සැකසුනු තමුදු 1950 දෙකයෙන් පසු ඇතිවත පානසන්තර මුහුදු හා ගුවන් ගමන් මාර්ගයන් සමඟ ලංකාවේ මත්පැන් වලට අමතරව මත්ද්‍රව්‍ය හාවිතා කිරීම අනිතුත් පාතින් අතර ප්‍රවිති විය. අධික ලාංකියන් එ හරහා ගාලා එන විශාල මුදල් ප්‍රවාහයන් මේ සඳහා නිති විරෝධීව පුද්ගලයන් පොලුඩුවනු ලැබූ අතර දේශපාලන රැකවරණය ද නිතිවිරෝධී මත්ද්‍රව්‍ය වර්ධනිය ස්වභාවයට සූප්‍රව බලපා කරනු ලෙස දක්නට ප්‍රතිඵල (Bartolomeo 2001, 15, 18).

මේ අනුව ලංකාවේ මැතක් වනතුරුම මත්ද්‍රව්‍ය උවදුරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන් අඩ්‍ය හා ගංඡා සැලකිය යුතු ව්‍යවද 1970 දෙකය අවකානයේ ද ඉතා හානික මත්ද්‍රව්‍යයක් වන

හෙරෝයින් හාවිතය ආරම්භ විය. එය පුදාන වගයෙන්ම විදේශය සංචාරකයන් ගැවසෙන කොළඹ, නික්කවුව වැනි පුදේශවල සංචාරක ව්‍යාපාරය ආත්‍රිත රැකියාවල තියුණු වී සිටි ශ්‍රී ලංකිකයන් සූල් පිරිසක් අතරට එකල සිමා වී තිබිණු. වර්තමානය වනවිට හෙරෝයින්, සමාජය ආක්‍රමණය කර ඉදිරියෙන්ම සිටින මත්දුව්‍යය බවට පත්වී ඇත (Ratnapala, 1986, 40-41).

නිතිවිරෝධී මත්දුව්‍ය සඳහා ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොල තුළ ඒකාධිකාරය තබාගෙන ඇත්තේ මත්දුව්‍ය නියුතාදානයට බලපත්‍ර තිම් රන් වන්දුව-කය සහ රන් අධිකාදව (Golden Crescent) අයන් රටවල් වන පකිස්ථානය, ඇග්‍රැනිස්ථානය, ඉරාකය සහ රටවල් සහ රන් ත්‍රිකෝණයේ (Golden Triangle) රටවල් වන තායිලන්තය, බුරුමෙය හා ලාංඡලය සහරවවල් සමුහයයි. මෙම රටවල් පුදානකොට තුයේතවාදී සංචාරක, මාගිය සංචාරක හා පාතාල ලේඛය මත්දුව්‍ය භූවමාරුව හා බෙදාහැරීම සිදුකරයි.

1970 දූශකයේ සිට තායිලන්තය, මලයායියාව, ඩිංගප්පුරුව හා හොංකොං වැනි රටවල් හරහා ශ්‍රී ලංකාවේ හෙරෝයින් හාවිතය ශිෂ්‍ර ලෙස වැඩිවන්නට විය. ඉන්දියාවේ සිට ගෝක් සමුද් සන්ධිය හරහා ගළ ආ ගංජා හා අඩ්‍ර මෙරට මත්දුව්‍ය වලට ඇඩ්බැහිවන්ගේ මනදේළ සපුරාලන්නට විය. අනෙක් අතට නිතිවිරෝධී ගංජා වගකරන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව සිෂ්‍ර ලෙස වැඩි වූ අතර 1974 වැවලුම් මගින් ගංජා කිලෝ ගුණී 753 ක් ද, 1981 ද කිලෝ ගුණී 4029 ක් ද අත්අඩ්ජුවට ගැනීනි.

මත්දුව්‍ය සමයේ ලේක ජනගහනයටම මුහුණ දීමට සිදුවී ඇති බරපතල සමාජ ප්‍රයෝගක් බවට පත්වී ඇත. ලේක ජනගහනයෙන් 10% -15% අතර ප්‍රමාණයක් මත්දුව්‍ය හාවිතයේ නිරතව සිටින බව වාර්තා වේ. 1997 වර්ෂයේදී ප්‍රකාශයට පත්කළ ලේක යොඩ සංචාරකයේ වාර්තාවට අනුව ලේක ජනගහනයෙන් මිලියන 140කට අධික පිරිසක් කැඥවිස් කාන්ඩියට අයන් උත්තේරක හාවිතා කරන බවත් කොකේන් හා හෙරෝයින් හාවිතා කරන ප්‍රජාව මිලියන 21ක් පමණ බවත් සඳහන් කර ඇත (World Drug Report 1997). මේ අනුව මත්දුව්‍ය වලට ඇඩ්බැහි වූවන් බහුතරය තම පිටතයේ හොඳම කාලය තමා විසින් සාමාජිය ආර්ථික වගයෙන් සිදුකළ යුතු මෙහෙවර ඉටු නොකර ඇකාලයේ පිටතයෙන් සමුශ්‍යීමේ මාවතට යොමුවී තිබේ.

උත්තේරක මත්දුව්‍ය වලට කොකේන් හා තුක් අනුළත් වේ. කොකේන් හාවිතය නිසා මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතිය උත්තේරනය කරයි. එය පාටිවිම් කිරීමේ ප්‍රතිපල අතර ඇයේ කර්නිකාව විගාල වීම, රැඩිර පිඩිනය, හඳු ස්පන්ඩනය වැඩිවිම, ය්වසන වේගය වැඩිවිම හා ගරීර උත්ත්තේරය වැඩිවිම සිදුවේ. මෙය විටින් විට හාවිතයෙන් නාසයෙන් හොටු දීයර ගැලීම වැඩිවිය හැකිය. එය කාලයක් හාවිතා කිරීමෙන් නාසයෙන් ඕජසක් පවත්‍ය වන විය හැකිය. උත්ත්තේරයෙන් හා නොතම්බූ උපකරණ වලත් කොකේන් ගරීරයට එන්නත් කිරීමෙන්

ඒඩිස් හා හෙපටයිටිස් වැනි රෝග වැළදිය හැකිය. එමෙන්ම කුක් හෙවත් ගුද්ධ කළ කොකේන් හාවිතයෙන් අතියින්ම ආධ්‍යාත්‍යිකාර වන අතර හාවිතයෙන් තත්පර 10 ක් අභ්‍යුලත ගරීරායට දැනීමට පටන් ගති. මෙහි කායික ප්‍රතිවිල අතර අයේවල කරණිකාව විස්තාරනය වීම, නායිලටීම වේගවත් වීම, රැඹිර පිඩිනය වැඩිවීම, නින්ද නොයාම, කැම අරුවිය, ස්පර්ශක ප්‍රාත්‍යිය, හින්නේන්මාදය ආදිය ඇතිවේ. කොකේන් හාවිතය ජේතුකොට ගෙන මොලය මිනින් ඇතිකරන හසදුවස්තුව හා ග්‍රෑසනය පාලනයට බාධා පැමිණිමෙන් මරණය සිදුවිය හැකිය.

ඉ ලංකාවේ මත්දුව්‍ය හාවිතය හා ආධ්‍යාත්‍යිය මැතකාලින සමාජ ගැටළුවක් ලෙස අවධානයට යොමු වී තිබේ. මත්දුව්‍ය ගැටළුව වර්තමානය වනවිට තුක්තවාදය, රට්වාහන අනුතුරු වලට නොදෙවෙනි සමාජය හාතියක් ඇති කරනු ලබන කායිකයක් සේ කළකා අවධානයට යොමු වී තිබේ. 1977 ඇති කරන ලද විවෘත ආරච්ච කුමයන් සංවාරක වහාපාරයන් නිසා වෙනත් පාරමිපරික මත්පත් වෙනුවට හෙරෙයින්, හැඹිල්, කොකේන් සහ එල්ඩිස්ඩ් වැනි අති ප්‍රබල කායික හා මානසික විකෘතිවයන් ඇති කරන මත්දුව්‍ය වලට ආධ්‍යාත්‍යි ලුවන්ගෙන් සමන්වීන සමාජ රාජාවක් නිර්මාණය වී තිබේ. 2007 වර්ෂයේදී හෙරෙයින් සම්බන්ධ වැරදි සඳහා 9428 ක් පමණ අත්අඩංගුවට ගෙන ඇත. ඉන් බහුතරය හෙරෙයින් සඳහා ආධ්‍යාත්‍යි ලුවන් වේ. (*National Dangerous Drugs Control Board: Drug Abuse Situation 2007*).

හෙරෙයින් මත්කුඩු සඳහා ආධ්‍යාත්‍යිවුවන් දිනකට මත්කුඩු මිලිග්‍රෑම් 500 පමණ හාවිතා කරන බව පර්යේෂණ මිනින් අනාවරණය කරගෙන ඇත. (ධරමපිය, 2001, 75) 2008 වර්ෂය තුළදී විෂ මත්දුව්‍ය හා සම්බන්ධ වැරදි සඳහා 11065 පමණ බන්ධනාගර ගතකර ඇත. ඒ අතුරින් 54.3% හෙරෙයින් සඳහාද 45.5% ගංජා සඳහාද 0.2% අඩ් සඳහාද සිරගත වී ඇත. මත්දුව්‍ය සඳහා සිරගතවීම වලින් බහුතරය කුම් ප්‍රමාණයක් ලහනබා ගැනීමේ වරදට වෝදනා ලැබුවන් විය. (මත්දුව්‍ය ආක්‍රිත සංඛ්‍යා ලේඛනු, ආත්තරායකර තාක්ෂණ පාලක පාතික මත්ස්‍යලය 2008 වර්තාව)

මත්දුව්‍ය හාවිතය අංශ කිපයකින් දුක්ත ගැටළුවක් සේ කැළකිය හැකිය. මෙහි අදහස මත්දුව්‍ය වලට ආධ්‍යාත්‍යිවීමට කායික කිපයක් බලපාන බවයි. මෙම කායික වලින් කුමන හෝ එකක් හෝ කිපයක් අනිඹි හාවිතයට පොලුඩුවන බව කිවයුතුයි. යම් පුද්ගලයෙකු මත්දුව්‍ය ගැනීමට පොලුඩුවන්හා වූ පෙර පටන් පවත්නා රසායනික කායික හෝ ව්‍යුහාත්මක ද්වරුපයක් ගන්නා ප්‍රේරිත පිට විදුත්මක හා අය්වාහාවිකතා කිහිපයක් වේ. පුද්ගලයකුගේ සොඩ්‍ය තත්ත්වය මත්දුව්‍ය අනිඹි ලෙස හාවිත කරන්නෙකු බවට පත්කිරීමට ආයතන් කරනුකූලු විය හැක. නිදුසුන් වශයෙන් විභාව, නිධන්ගත කැස්ක, නින්ද නොයාම හෝ කායික විභාව දැකිය හැකිය. කායික අපහසුතාවයට සහනයක් පතාද මත්දුව්‍ය හාවිතා කිරීමට ඉඩ ඇත. එයෙම රෝග වැළැක්වීමේ හෝ මිංගික ආය්වාදය

වයිවීමේ විශේෂ බලයක් මත්දුව්‍ය වලට අනයි ජනය අතර විශ්වාසයක් පවතී.
(Ratnapala, 1986, 15, 6)

මත්දුව්‍ය හාවිතය නිසා පැන නගින සමාජ ගැටළී අතර සියදුව් නසා ගැහීම (suicide) ප්‍රබල සංයිද්ධියක් ලෙස දැකිය හැකිය. හාවිතයේදී එය ලබාගැනීම පිළිබඳව මානුවක් අදාළ පුද්ගලයන් සතුව තොමති අතර තම ශිතුමෙන්ට අදාළ ද්‍රව්‍යයන් වෙළු උපදේශයකින් තොරව ලබාගනී. මේ නිසා මරණය පවා උදාවිය හැකිය. එයේම අදාළ ද්‍රව්‍ය හාවිතයේ පියවී ලෙවින් ඇත්ත්වන අතර සිහිමුර්පාවීම සහ මානසික විකෘති හාවයන් වලට ලක්වීමන් එයේම සියදුව් නසා ගැහීම උදාකර ගැහීමට ද කටයුතු කරනු බඩන අවස්ථා ඇත. තොරෝයින් වලට ඇඩ්බූහි වූ පුද්ගලයෙකු දිනකට රැකියල් 100 සිට 1500 දක්වා මුදලක් ඒ සඳහා වයෙකරනු ලබයි. මේ නිසා මත්දුව්‍ය වලට ඇඩ්බූහිවූ පුද්ගලයා පලමුවෙන්ම ආර්ථික වශයෙන් පරිහිමට පත්වනු ලබයි. ඒ අනුව පලමුවෙන්ම තමා ලහ ඇති මුදල්ද, දෙවනුව හුවමාරුව මගින් ලබාගන්නා මුදල් ද එයේම එවතිනි මාර්ග වැඩි ගිය පසු ගෙදර දෙර බඩු මුට්ටුව පවා විශ්වාස වංචා සහගත මාර්ග වලන් අදාළ කාර්ය සඳහා මුදල් වය කරනු ලබයි. මේ නිසා මත්දුව්‍ය හාවිතයට මුදල් සොයා ගැහීම සඳහා තම හාර්යාව පමණක් තොව ලමුන් පවා විශ්වාස මුදල් ලබාගත් අවස්ථා ද ප්‍රවත්තන් වලන් එරාතා වී ඇත.

මත්දුව්‍ය හාවිතය නිසා පුද්ගලයෙකු සමග පවුල් සංස්ථාව විනාය වී යනු බඩන්නේ වයය 30 හෝ 40 වැනි වයක් සිමාව තුළදීය. රැකියාවෙන් ලැබිය හැකි උපරිම ක්‍රියාත්මක සමාජයට දායාද කිරීමට තොගකිවනු ලබන අතර පවුල තුළ අසම්පිය, ආර්ථික ප්‍රයේත්, මෙන්ම චිත්‍ර ප්‍රයේත් නිසා මුශු පවුල් සංස්ථාවම ප්‍රපුරා විනාය වී යයි. මේ නිසා රටේ පාතික ධනයෙන් විගාල මුදලක් මත්දුව්‍ය ගැටළීව සඳහා යෙදුවීමට රජයට සිදුවී ඇත. මේ නිසා විදේශ රටවලට වාර්ෂිකව විගාල මුදලක් ඇඳියයි. සංවර්ධනය සඳහා වයෙකිරීමට ඇති මුදල් වලන් විගාල ප්‍රමාණයක් මේ සඳහා වයෙකිරීමට සිදුවේ. මේනිසා පාතියේ විනායය සඳහා යන ගමනක් ලෙස මත්දුව්‍ය ඇයටා හාවිතය දැකිය හැකිය.

මත්දුව්‍ය එන්නත් කරගැනීමේදී තවම නියුති ප්‍රතිකාරයක් සොයාගෙන නැති ඒබියා (Aids) වැනි හයානක රෝග පිළිබඳව තොලසකා එය සිදු කරනු ලබයි. මේ නිසා හයානක රෝග බෛව්වීමේ ඉඩකඩ ඉතාම බහුලය. 1985 වනවිට අමරිකා එක්සත් ජනපදයේ (U.S.A.) ඒබියා වැළඳන පුද්ගලයන් ගෙන් 17% ක් මෙම තන්ත්වයට පත්ව ඇත්තේ පිවානුගරනය තොකළ කටු හාවිතයෙන් එන්නත් කර ගැහීමෙති. ආයියාවෙහි මෙම තන්ත්වය 5% පමණ අයයක් ගනු ලබයි. එච්.ඇඩ්.වී. (HIV) වනප්තත විමට ප්‍රබල ප්‍රයේතයක් ලෙස ලංකාවේද මෙම තන්ත්වය ඉවහළු වී ඇති බව වෙළුවරුන්ගේ අදහසයි. මේ අනුව